

Dr. Hadnagy Imre József

ALAPFOKÚ REPÜLŐTISZT-KÉPZÉS A HONVÉD KOSSUTH AKADEMIÁN (1947–49)

BEVEZETÉS

Az 1947. február 10-én aláírt párizsi békeszerződés alapján Magyarország jogot kapott egy 70 000 fős hadsereg megszervezésére és fenntartására. A szerződés szerint a szárazföldi erő, ide értve a határőr-csapatokat, a légvédelem és a folyami flottilla erőit összesen 65 000 fő, a légi-haderő 90 db repülőgéppel, 5 000 fő lehetett.¹ [4, 5]

A magyar katonatiszt — köztük a repülőtiszt — képzés jogi alapját jelentette, hogy a Magyar Köztársaság országgyűlése 1947. szeptember 15-én ratifikálta a Párizsi Békeszerződést. [4, 5]

Ez évben látott napvilágot az a rendelet, amely egy új tiszti és tiszthelyettes képző iskola, a Honvéd Kossuth Akadémia felállítására intézkedett. Később 1948-ban döntés született a Honvéd Petőfi Nevelőtiszti Akadémia (itt, amely a névből is kiderül, nem parancsnoki képzést folyt), majd 1950-ben a Honvéd Akadémia létrehozására. [4, 5, 6]

1947 ősztől kezdte munkáját a Honvéd Hadi Akadémia, amelynek feladata a magasabb beosztások betöltésére parancsnokok képzése volt, ez a tanintézet tulajdonképpen vezérkari-tisztképző iskolának tekintendő. A hallgatók (köztük egy repülőtiszt Gombás László százados) nagy óraszámú hallgattak hadászatot, hadtörténelmet, a haderőnemek alkalmazásával foglalkozó, valamint társadalomtudományi tantárgyakat. Ennek az intézménynek a működését 1949. augusztus 06-i hatállyal a Vezérkar Főnök beszüntette, tekintettel arra, hogy a magasabb képesítésű tisztek képzésének átszervezéséről döntés született. Ez az oktatási intézmény is a később megalakult Honvéd Akadémia, a teljes profilú felsőfokú tisztképzés „fellegvárának”, integráns része lett. [5, 6]

Az 1947. október 01-én megalakult „Honvéd Kossuth Akadémia olyan tiszti és tiszthelyettesi kar kiképzését tűzte ki célul, amely 1848 haladó szellemében hű őre és védelmezője a magyar demokráciának”². Ebben az intézményben ta-

¹ Mucs-Zágoni: A Magyar Néphadsereg története 1945-1959. Zrínyi Katonai Kiadó, Budapest, 1979. 149-150. oldal.

² Iván Dezső: A magyar katonai repülés története 1945 – 1956. HM. Oktatási és Tudományos-
szervező Főosztály, Budapest, 1999. 36. oldal.

nultak azok a repülőtiszt jelöltek is, akik később a demokratikus haderő légierejének vezető beosztású tisztjei, parancsnokai lettek. [4]

1947-1957 között alapfokú repülőtiszt-képzés folyt:

- a Honvéd Kossuth Akadémián (1947-1949);
- az 1. Honvéd Repülő Hajózó Kiképző Osztálynál. (A Kilián György Repülő Hajózó, a Vasvári Pál Repülő Szakkiképző Tiszti Iskola jogelődjénél);
- a Kilián György Repülő Hajózó Tiszti Iskolán (1949-57);
- Vasvári Pál Repülő Szakkiképző Tiszti Iskolán (1949-57);
- a repülő alosztály-parancsnoki tanfolyamokon (1948-51);
- a repülő törzstiszti tanfolyamokon (1949-1950);
- a Szovjetunió repülőtiszt iskoláin (1949-52).

Felsőfokú repülőtiszt-képzés folyt:

- a Hadi Akadémián (1947-49);
- a Honvéd Akadémián (1950-1955);
- a Zrínyi Miklós Katonai Akadémián (1955-57);
- a Szovjetunió Repülőparancsnoki Akadémiáján (Monyinóban);
- a Szovjetunió Zsukovszkij Repülőmérnöki Akadémiáján (Moszkvában).

AZ ALAPFOKÚ REPÜLŐTISZT-KÉPZÉS KÉT ÉVE A HONVÉD KOSSUTH AKADÉMIÁN

A Honvéd Kossuth Akadémián az oktatás csak novemberben kezdődött. Az Akadémia kiképzési és tanulmányi ügyeket intéző szervezetében két repülő tiszti (a mai értelmezés szerint előadói-oktatói munkakör), és két tiszthelyettesi hely volt rendszeresítve. Pálos Géza³ őrnagyot nevezték ki repülőtanulmány-

³ **Pálos Géza repülő alezredes** (1915-2001) a Ludovika Akadémián elsőfokú pilótaképzést kapott, 1937-ben avatják hadnaggyá, ekkor Pécsre a közelfelderítő századhoz kerül, később bombázórepülő, 1939-ben nagytávolságú repülések során megfigyelte a Lengyelország ellen felvonuló német csapatokat, repülőgép-vezető és oktató. 1942-ben elvégezte a vezérkari tanfolyamot, ezt követően hadműveleti beosztásba kerül előbb összekötő, majd a 2. repülőcsoport vezérkari főnökségén vezérkari tiszt, felderítő repülő. A II. világháborúban kétszer sebesült meg. 1945-ben amerikai fogságba kerül. 1947-ben a Kossuth Akadémián repülőtanulmány-vezető, megszervezi az egy és kétéves repülőtiszt-képzést, repülőharcászatot és egyéb szaktantárgyakat oktatott. Az új magyar légierő törzsében különböző beosztásokat látott el. 1952-ben, mint a hadműveleti osztály vezetőjét, letartóztatták, 5 év börtönre ítélték. A jogsértő ítéletet felülvizsgálták, őt 1954-ben szabadlábra helyezték. (Repülési Lexikon. II. rész. Akadémiai Kiadó, Budapest. 1991 140. oldal.) Szabadulása után megfigyelés alatt tartották. Ezért volt katonatársaival nem vette fel a kapcsolatot. A polgári életben, mint fejlesztőmérnök, a papíriparban tevékenykedett. 1990-ben rehabilitálják és előléptetik ezredessé. A Magyar Szárnyak Baráti Kör elnöke, évekig szervezi a Magyar Szárnyak évkönyv kiadását. Magas kora ellenére aktív társadalmi életet élt. 2001. 10. 21-én, életének 87. évében rövid betegség után hunyt el. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 220. oldal.)

felelősnek, Kovács Pál⁴ főhadnagyot pedig a tiszthelyettesi zászlóalj negyedik század harmadik szakasza parancsnokának. A negyedik századba kapott beosztást Dóra Ambrus⁵ őrmester repülőgép-vezető. A másik tiszthelyettesi hely nem került feltöltésre.⁶ [4, 6]

A tiszti zászlóaljba az egy éves tanfolyami képzésre felvett hallgatók - köztük 5 fő repülő (egy hajózó, négy műszaki) tiszthelyettes, a tiszthelyettesi zászlóaljba a hároméves képzésre felvett — köztük 10 fő repülő fegyvernemi — (abban az időben akadémikusoknak nevezett) hallgatók voltak beosztva.⁷ Az utóbbi 10 fős csoportnak volt tagja, a ma már nyugdíjas, dr. Szabó József repülő vezérőrnagy⁸, a hadtudomány (a Magyar Tudományos Akadémia - MTA) doktora,

⁴ **Kovács Pál százados:** A Kossuth Akadémia után 1949. október 1-jével kinevezik a Honvéd Killián György Repülő Hajózó Tiszti Iskola kiképző ezredének parancsnokává. Elsajátítja a Jak-9P harci gépen való repülést, és rendszeresen oktat is harci gépen. 1951 nyarán célrepülést végez Jak-9-el a nagyoroszi lőtér felett a tűzterek részére, amikor a gép kigyullad, a gépet el kell hagynia. Égő ejtőernyővel ér földet, súlyos égési sérüléseket szenved. A honvédség beírta a Műszaki Egyetemre, ahol vegyész mérnöki képesítést szerez, a polgári életben, mint vezető, vegyész nagyvállalatoknál dolgozik. A 70-es évek végén hunyt el, katonai tiszteletadással temették el. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 221. oldal.)

⁵ **Dóra Ambrus alhadnagy:** mint a háború alatti „Pumas” vadászpilóta önként jelentkezett a demokratikus hadseregbe és Mátyásföldön az 1. Honvéd Repülő Kiképző Osztály keretében oktatatta az 1948 nyarán kihelyezett akadémikusokat. 1949 őszén őrmesterből alhadnaggyá előléptetve beiskolázták a szovjet légierő monyinói repülőparancsnoki akadémiájára, de egy év után eredménytelenségre hivatkozva hazatért és a „tisztogatás” következtében a polgári életbe távozott. Tapolcán telepedett le, további sorsáról keveset tudunk. A 80-as években hunyt el. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 222. oldal.)

⁶ Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 188. oldal.

⁷ Iván Dezső: A magyar katonai repülés története 1945 – 1956. HM. Oktatási és Tudományszervező Főosztály, Budapest, 1999. 38. oldal.)

⁸ **Szabó József repülő vezérőrnagy** (1928-) honvéd vezérőrnagy, a hadtudomány doktora, címzetes egyetemi tanár. 1947 nyarán jelentkezett a Kossuth Akadémiára, 1949. március 14.-én avatták alhadnaggyá. A tiszti iskolán a repülő osztályban tanult, Mátyásföldön gyakorlati repülő kiképzésen vett részt. 1948. június 28-án repült egyedül Bücker Bü-131 Jungmann típusú repülőgéppel, s az elsők között lett a háború után repülőgép-vezető. 1949-ben Szolnokon és Kecskeméten Bücker Bü-181 Bestmann és AVIA C-2 Aradó-96B típusokon folytatta repülő kiképzését. 1949 őszén, Kecskeméten a 41. vegyes repülőezrednél repülő-rajparancsnok. 1950 tavaszán előkészítő tanfolyamra, ősszel a Szovjetunió Légierő Parancsnoki Akadémiájára vezénylik. Ez utóbbi elvégzése után a ZMKA repülő tanszékén dolgozott. 1956. szeptemberben a Légierő Parancsnokságra helyezik át kiképzési osztályvezető-helyettesnek. 1957 tavaszától a Vezérkar Légvédelmi Csoportfőnökségen, majd az Országos Légvédelmi Parancsnokságon kiképzési osztályvezető, közben repülő kiképzést folytat a MigG-15 típuson és megszerzi az I. osztályú harci repülőgép-vezetői címet. 1959 őszén kinevezik a Repülő Kiképző Központ parancsnoka repülési helyettesének. 1961 őszétől a veszprémi légvédelmi hadosztály repülőfőnöke. 1961-ben átképzésen vesz részt a MiG-21 típusra, és elsőként repül az új szuperszonikus repülőgépen. 1962. április 4.-én a diszelnő egység parancsnokaként a MiG-21 köteléket vezeti. Megszervezi és irányítja

egyetemi magántanár, hosszú időn keresztül a Magyar Hadtudományi Társaság (MHTT) elnöke. Az egyéves és a hároméves képzésre felvettek az Üllői úton levő Ludovika Akadémián kezdték meg tanulmányaikat [4, 6].

1947 – 1948

Az intézmény falai között nagy nehézségek után októberben beindult a képzés, de itt csak elméleti képzésre volt lehetőség. Tankönyvek, jegyzetek nem lévén azok elkészítéséről is gondoskodni kellett. Az oktatási segédeszközök biztosításához nagy segítséget adott a Daróci úti Központi Raktár (Budapest XI. kerület), amelyben a szemléltető oktatás megoldásához repülőgép-metszetet, légcsavart, motorellenőrző és egyéb műszereket bocsátott az oktatók rendelkezésére [4, 6].

A repülő hallgatók harcászati képzését Pálos Géza, más fegyvernemi osztályoknál ezt a feladatot Kovács Pál végezte, a többi szakmai tantárgy oktatását megosztva hajtották végre. A repülőharcászati ismeretek oktatása minden tanecsoporthoz 20 tanóránál folyt. A repülőharcászat tananyaga a szárazföldi haderőnemmel való együttműködés kérdéseit, valamint a repülőerők légvédelmi feladatait ölelte fel. A repülő hallgatók részére más tantárgyakba „beépítve” lényegesen több órában oktatták ezt a tananyagot [4, 6].

Az egyéves tiszti tanfolyam hallgatói többéves csapat szolgálattal rendelkeztek. Velük a személyügyi szervek úgy számoltak, hogy a tanfolyam befejezése után a csapatoknál a szakszolgálatok irányítását végzik. Ezért a tanfolyamon elsősorban az általános katonai ismereteiket, a repülőismereteiket bővítették és

a kecskeméti vadászrezd átképzését MiG-21 típusra. 1967 őszén a Vezérkar Hadműveleti Csoporthőnökségére helyezik, 1972 őszén a repülőfőnökség felállítását végző törzsbe nyert beosztást. 1973. január 1.-től a repülőfőnök első helyettese. 1976-tól részt vesz az első szovjet-magyar űrrepülés előkészítésében, 1977-től az Interkozmosz Tanácsban képviseli a Honvédelmi Minisztériumot. A hadtudománnyal, ezen belül a légierő harci alkalmazásával kapcsolatos kérdésekkel több, mint harminc éve foglalkozik. Mintegy hatvan szakcikke, tudományos dolgozata jelent meg. 1969-ben kandidátusi, 1989-ben a hadtudomány doktora tudományos fokozatot szerez, s kinevezik c. egyetemi tanárnak. Széleskörű tudományos szervezői tevékenységet folytat. Több mint negyedszázada tagja a Tudományos Minősítő Bizottság Hadtudományi Szakbizottságának, a Magyar Asztronautikai Társaság alapító és elnökségi tagja. A Magyar Hadtudományi Társaság (MHTT) alapító tagja, alelnöke, majd elnöke. 1983-86-ban a Magyar Néphadsereg repülőfőnöke, majd nyugállományba helyezéséig (1988. december 1.-ig) a Magyar Tudományos Akadémián dolgozik. A magyar repülés érdekében jelenleg is tevékenykedik. Elnöke volt a Magyar Hadtudományi Társaságnak (MHTT). (Repülési Lexikon. II. rész. Akadémiai Kiadó, Budapest. 1991. 538-539. oldal.)

1990 decemberétől az MHTT alelnöke, 1995-2004 között elnöke. Tudományos tevékenysége elismeréseként Zrínyi díjat (1998), majd Tanárky Sándor-díjat (2002) kapott. Ma is több egyetemen repüléselméletet, úrdinamikát tanít. 2003 novemberében elsőként kapta meg „A magyar repüléstudományért” kitüntető címet és érmet. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 216. oldal.)

mélyítették el. Ezt a célt szolgálta a motortan, repülőanyag-ismeret, gyártástechnológia, repülőgép- és fegyverismeret, a fényképezés alapjai tantárgyak oktatása. A repülőharcászati képzés csak a repülők alapfeladataira, a földi csapatok harcának támogatására, a tüzerrepülésre terjedt ki. Repülőhíradó-ismeret az általános híradóismeretek tantárgy keretében tanulmányozták⁹ [4, 6].

A hároméves akadémikusok képzési tervében az I. évfolyamra vonatkozóan repülő-szakkiképzés szerepelt, azaz repüléselméletet, navigációt, meteorológiát, motor- és sárkánytant, termodinamikai ismereteket, repülőgép-szerkezettant, motorellenőrzési, navigációs műszer ismertet kellett a hallgatóknak elsajátítani. Ez kellő alap volt a repülőgép-vezetői képzés megkezdéséhez. Repülőgépek még nem voltak, ezért a gyakorlati képzés ezen az évfolyamon ekkor még nem indult be [4, 6].

A II. és III. évfolyamon a repülőharcászat keretében a repülőcsapatnemek szervezetét, feladatait kívánták megismertetni a hallgatókkal. A tervezők ekkor már egyedül repülő akadémikusokkal is számoltak, ezért az elméleti képzés időszakában heti egy alkalommal karbantartó repülés is beállítottak a tervekbe. A gyakorlati kiképzés időszakában intenzív repülőgép vezetői képzésben részesültek volna az akadémikusok. A III. évfolyamot befejező zárógyakorlatra repülő harc kiképzést és megfigyelő kiképzést terveztek. A kiképzési terv kellő támogatást kapott Horváth Barna¹⁰ vezérkari őrnagytól, biztosítva az Akadémiát a vezérkar repülő osztályának teljes támogatásáról [4, 6].

Az alapkiképzés után december elején megkezdődött az elméleti képzés. A tantervben a katonai, a szakmai tantárgyak mellett irodalom, és egyéb más általános műveltségi tárgyak is szerepeltek. Az akadémikusok szívesen sportoltak, vívtak, lovagoltak, öttusáztak, úsztak, sportlövészettel foglalkoztak. Általában nagy figyelmet fordítottak az állóképességre, fizikai erőnlétre, az egészséges életmódra. Szerdánként kijártak Mátyásföldre, ahol gyakorlati foglalkozáson ismerkedtek a repülőtérrrel, majd a repülőgépekkel [4, 6].

1948. április 1-je — az 1. Repülő Kiképző Osztály megalakulása — után a tisztjelöltek rendszeresen jártak gyakorlati kiképzésre. 1948. június 14-e és au-

⁹ Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 189. oldal.

¹⁰ **Horváth Barna ezredes:** A háború utáni első légi erő-parancsnok helyettese. 1951. február 26-án letartóztatták és koncepciós perben – hűtlenség, államellenes összeesküvés, szabotázs vádjával – 1951. május 24-én tizenhárom társával együtt elítélték, és mint első számú vádlottat halálra ítélték, de kegyelemből életfogytiglanra változtatták azt. 1956 augusztusában szabadlábra helyezték, majd 1958 májusában „bizonyítottság hiányában” érvénytelenítették, de a „flek” rajta maradt, csak fizikai munkakörben tudott elhelyezkedni. Megkeseredetten, a börtönben szerzett betegség következtében 1982. október 2-án Budapesten elhunyt. A rendszerváltás után 1990. június 16-án „bűncselekmény hiányában” rehabilitálták és előléptették ezredessé. Szülőfaluja – Szakcs – főterén a Magyar Veterán Repülő Szövetsége tiszteletére emlékművet állított. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 199-220. oldal.).

gusztus 5-e között a Kossuth Akadémia repülőképző-osztály szervezésében és alárendeltségében intenzív repülő gyakorlati képzésre került sor. A gyakorlati képzés helyszíne Mátyásföld volt, ahová kihelyezésre került az akadémia oktató állományából 6 tiszt, 2 tiszthelyettes, valamint az egyéves tanfolyami képzésen résztvevő 5 fő tiszthelyettes és 10 fő akadémikus hallgató. A kihelyezett részleg parancsnoka Pálos Géza őrnagy volt. A gyakorlati képzés időtartamára a részleg a Kiképző Osztály parancsnokának alárendeltségébe került. Az akadémikusok alapfokú repülőgépezető-képzésen vettek részt, a cél a 106 LE-s (Bücker) Bü-131¹¹ iskolagépen az egyedül repülés elsajátítása volt. Úgy számoltak, hogy 120-150 kétkormányos (oktatóval történő) felszállás után az akadémikusok egyedül repülők lesznek. A napi három-négy iskolakör elegendő lesz a feladat megoldásához. Három csoportban gyakoroltak, a vezető oktatók Kovács Pál főhadnagy, Dóra Ambrus őrmester, Tóth Zoltán alhadnagy voltak. A gyakorlat során, 1948. július 28-án, egyedül repülést hajtott végre Szabó József akadémikus. A kihelyezés eredményesen záródott, a 10 fő hajózó növendékből a gyakorlati képzés végére 9 fő egyedül repült, 1 fő kiképzésre alkalmatlannak bizonyult. A kiképzésre rendelkezésre álló 6 hét alatt 12 repülési nap kiesett, ennek ellenére a hallgatók 2200 alkalommal szálltak fel és 238 órát repültek, személyenként külön-külön 110 fel-, és leszállást hajtottak végre, valamint 20 órát töltöttek a levegőben. [4, 6]

Ez év júliusában a Honvéd Kossuth Akadémia repülő részlegéhez, korábban a Magyar Királyi Honvéd Légierőben szolgált, tisztek egy csoportját (Mándy Tibor főhadnagy, Mezőlaki József alhadnagy, Hlavnyai László alhadnagy, Selmeczi János műszaki hadnagy) vonultatták be, azzal a számvetéssel, hogy a következő kiképzési évben a szak-, és elméleti oktatói feladatokat ők végzik [4, 6].

1948. augusztus 5-e után az akadémia hallgatói Tapolca – Zalahaláp térségében éleslövészettel egybekötött harcászati gyakorlatot tartottak. A gyakorlaton hat tiszt (Pálos Géza őrnagy, Kovács Pál főhadnagy, Mándy Tibor¹² főhadnagy,

¹¹ **Bücker-131 Jungmann** – korszerű iskolagép, kétülékes, a háború után a katonai és a polgári repülőtereken iskolázásra és műrepülésre használták. 1934-ben hajtotta végre az első repülést. Az elsőket a Luftwaffe számára készítették. Sok európai ország megvásárolta. A legnagyobb licencvásárló Japán volt (1037 db). Magyarországon a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap és a légierő mintegy 200 Bü-131A, B, és D kiképzőgépet vásárolt 1936-44 között. A háború után a helyreállított gépeket kiképzésre használták. A repülőgép kategóriája könnyű iskola és műrepülőgép. A motor 106 LE-s Hirth HM 504A-2 sorosmotor. Legnagyobb sebessége 183 km/h tengerszinten. Utazósebesség 170 km. Hatótávolság: 650 km. Csúcsmagasság: 5000 m. (Fegyverzet: négy darab 1-2 kg-os repesz- vagy rombolóbomba a szárnyak alá függesztve.) Tömeg: a max. felszálló 680 kg. Méretek: fesztávolság – 7, 4 m, hossz – 6, 6 m, magasság – 2, 25 m, szárnyfelület – 13, 5 m². (Mester Kiadó kártyái 14/23.)

¹² **Mándy Tibor nyá. alezredes:** A Királyi Légierőben főhadnagyként a gyorsbombázóknál repült. 1948 nyarán a Kossuth Akadémia tanára lett. 1949. február elején vezetésével tettek meg háromnapos menetgyakorlatot a II. éves repülő akadémikusok Budapestről Várpalotára. 1949 tavaszán beiskolázták előkészítő tanfolyamra, de néhány hét múlva letartóztatták és koncepció

Mezőlaki József¹³ alhadnagy, Hlavnyai László¹⁴ alhadnagy, Selmeczi János műszaki hadnagy – tulajdonképpen a repülő szakképzettségű oktatók csoportja), öt tiszti tanfolyamot végzett hallgató, és tíz akadémikus vett részt. Az Akadémia zászlóalj szintű harcászati gyakorlatán a repülő akadémikusok 3 db Bü-131-el Tapolcára települtek, ahol felderítő feladatot, sőt csatarepülést is végeztek [4, 6].

A gyakorlaton résztvevő repülőgépek a zárónapon rajkötélékben indultak haza Mátyásföldre. A vezérgépen Pálos Géza őrnagy ült Mándy Tiborral, a kísérőkben Kovács Pál főhadnagy és Mezőlaki József alhadnagy, valamint Tóth Zoltán¹⁵ alhadnagy akadémikus-oktató és Hlavnyai László alhadnagy repültek. Csopak felett repültek, amikor Tóth Zoltán alhadnagy gépe kivált a kötélekből és Alsóörs - Balatonalmádi térségében kényszerleszállást hajtott végre. Pálos Géza őrnagy fölöttük körözve észlelte, hogy kikászálódnak a repülőgépből, ezt követően a közeli Szentkirályszabadján leszállt. Az ottani szovjet repülőktől gépkocsit kért, és egy orvossal a kényszerleszállás helyszínére ment. A sérülteket elsősegélyben részesítették, szerencsére a személyzet csak könnyebben sérült meg, de a repülőgép használhatatlanná vált [4, 6].

A Honvéd Kossuth Akadémián 1948. augusztus 19-én avattak először tiszteket, köztük öt repülő hallgatót, ők korábban a Magyar Királyi Honvéd Légierő-

perben kémkedésért, hűtlenségért 3 évi börtönrre ítélték. 1952 őszén szabadul, csak fizikai munkásként tud dolgozni, később műszaki főiskolát végez, és művezetőként dolgozik. 1989-ben rehabilitálják, és századosá léptetik elő. 1993-ban őrnagy lesz, majd 1998-ban érdemei elismeréseként alezredessé léptetik elő. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 222. oldal.)

¹³ **Mezőlaki József százados:** A Kossuth Akadémia tanára. 1949. október 1-jével kinevezik a Honvéd Kilián György Repülő Hajózó Tiszti Iskola parancsnok-helyettesévé. Átképzést kap Jak-9 harci gépre. Ezután a Légierő Parancsnokságon kisméretű és főleg haderőn kívüli repülőképzéssel foglalkozik, az OMRE, MRSZ polgári szervek felé végez felügyelői tevékenységet. 1957-ben a légierőtől a MALÉV-hez távozik. Átképzést kap Il-14, majd később Il-18-as szállítógépre, amelyen európai járatokon repül. 1957-ben Stockholmból nem tért vissza a járatával, nyugaton maradt, s ott megnősült. Tudomásunk szerint a 80-as években hunyt el. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 221. oldal.)

¹⁴ **Hlavnyai László őrnagy:** A Kossuth Akadémia tanára. Közvetlenül az Akadémia megszűnte után leszerelt. A polgári életben - a Diósgyőri Vasgyárban - helyezkedett el, mint adminisztrátor. Az 1956-os forradalomban aktív szerepet játszott, ezért elítélték és több évig volt börtönben. A rendszerváltás után rehabilitálták és előléptették őrnaggyá. A BAZ megyei Szabadságharcos Szövetség elnökeként végzett társadalmi munkát. 1995-ben váratlanul elhunyt. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 221. oldal.)

¹⁵ **Tóth Zoltán repülő őrnagy** (1911-1950). A Magyar Királyi Honvéd Légierőben tiszthelyettesként szolgált, több évig hadifogságban volt, majd hivatásos törzsőrmester, a tisztiiskolát elvégezve alhadnagy, a II. világháború után felállított első harciezred ezredparancsnoka. A 41. önálló vegyes repülőezred ezredparancsnoka Kecskeméten, itt gyakorló légi harc közben katasztrófát szenvedett. (Repülési Lexikon. II. rész. Akadémiai Kiadó, Budapest. 1991. 404. oldal.)

ben tiszthelyettesként szolgáltak. Az avatottak név szerint:¹⁶ Tóth Zoltán alhadnagy repülőgép-vezető, Berdó Imre alhadnagy fegyver- és bombaszer-szerelő, Tóth Sándor alhadnagy repülőfényképész, Rajnai Béla alhadnagy repülőgép-szerelő, és Mihály István alhadnagy rádiótávírász. A felavatottakból ketten – Tóth Zoltán és Mihály István alhadnagy - az Akadémián, a többiek az 1. Honvéd Repülőképző Osztálynál kaptak beosztást.¹⁷ [4, 6]

1948 – 1949

Az új képzési év beindításához számos nehézséggel kellett megküzdeni. Például az új kiképzési tervben a Kiképzési Csoportfőnökség irányelvei a II. éves repülő akadémikusok repülőgép-vezetői tudásának karbantartására nem biztosított volna időt. Ezt a lehetetlen helyzetet orvosolta Zalka András¹⁸ ezredes, akit az ekkor szerveződő Repülő Szemlélség élére terveztek kinevezni, (1948. december 1-én a kinevezése meg is történt.). A körülmény fonákságát átlátva utasítást adott, hogy az elméleti képzés időszakára az I. évfolyam hallgatói a repülés előtti gyakorlati ismereteket sajátítsák el, a motorpróbát gyakorolják, szokatatórepüléseken vegyenek részt. A II. éves akadémikusok a kiképző repülő osztály minden gépén repüljenek, de az új UT-2 (Galamb) repülőgépen is tanuljanak meg repülni, a kétkormányos ellenőrző repülések végrehajtása után iskolaköröket és fordulógyakorlatokat végezzenek. A fegyvernemi igények beépítése az akadémiai képzés terveiben nagy előrelépést jelentett, a szaktisztek korszerű képzését alapozta meg. Ezzel egyidőben megfogalmazódott az igény a fegyvernemi tiszti iskolák létrehozására. Ekkor már világos volt, hogy a repülők esetében tiszti iskola csak valamelyik repülőtéren alakulhat meg [4, 6].

Az Akadémia repülőgép-vezető oktatóit szeptemberben átképezték az UT-2 iskolagépeken való repülésre és azon való repülés oktatására [4, 6].

1948. október végéig mintegy 2000 fiatal jelentkezett repülő- és ejtőernyős-képzésre. Közülük 120-at szándékoztak ejtőernyősnek, 200-at repülő-hajózásnak, és 180-at földi beosztásra kiképezni Szolnokon. A legjobban képzett fiatalokat a

¹⁶ Iván Dezső: A magyar katonai repülés története 1945 – 1956. HM. Oktatási és Tudományos-vezető Főosztály, Budapest, 1999. 212. oldal.)

¹⁷ Iván Dezső: A magyar katonai repülés története 1945 – 1956. HM. Oktatási és Tudományos-vezető Főosztály, Budapest, 1999. 58. oldal.)

¹⁸ **Zalka András mk. ezredes:** A légierő szemlélője, majd a Honvéd Repülőcsapatok Parancsnoka, végül 1949. december 1-jétől a Honvéd Légierő parancsnoka, egészen 1951. március 3-ig, amikor repülő koncepciók perben a letartóztatott tisztekkel való szolidaritása, mellettük való kiállása miatt 1951. március 3-án leváltottak. A légierő fejlesztésével kapcsolatos kérdésekben – a realitás talaján állva – összeütközésbe került a katonai felsővezetéssel. Előbb a Budapesti Műszaki Egyetemen — mint tanszékvezető és dékánhelyettes — oktatói tevékenységet folytatott, majd Argentínában és Japánban hazánk nagykövete volt. Nyugállományba vonulását követően is, 2004-ben bekövetkezett haláláig aktív közéleti és tudományos tevékenységet folytatott. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 219. oldal.)

Honvéd Kossuth Akadémiára irányították, szám szerint 80 főt, akik közül a speciális orvosi vizsgán sokan nem feleltek meg. A kiesőket a más fegyvernemekhez felvettekből, ejtőernyősökből, vitorlázórepülőkből pótolták. [4, 6]

1948. október 20-án kezdődött a kiképzési év. Ebben az időben alakult meg az Akadémia alárendeltjeként a Róbert Károly körúti laktanyában a Gábor Áron kiképzőezred, amelynek az 5. századába mintegy 100 fő I. és II. évfolyamos repülőakadémikust és 20 fő hadihajós-akadémikust osztottak be. A század parancsnoka Emmerling István¹⁹ százados (őrnagy), nevelőtiszt Mezőfi István²⁰ hadnagy, század kiképző-oktató Kovács Pál, Mándy Tibor, Selmeczi János főhadnagyok, Mezőlaki József, Tóth Zoltán, és Hlavnyai László alhadnagyok voltak. Az Akadémia parancsnokságnál a repülő fegyvernemet továbbra is Pálos Géza őrnagy képviselte [4, 6].

A létszámában megnövekedett oktató állomány színvonalasabb szakmai munkát végezhetett, így Emmerling István őrnagy a navigáció elméleti és gyakorlati kérdéseit, a repülőgép-vezetést, Selmeczi János alhadnagy a motor- és repülőgéptani ismereteket, Pálos Géza őrnagy a repülőharcászatot oktatta, egyéb tárgyak oktatását a többi oktató végezte [4, 6].

¹⁹ **Emmerling István alezredes:** A Kossuth Akadémia megszűnésével kinevezik a Honvéd Killián György Repülő Hajózó Tiszti Iskola törzsparancsnokává és előléptetik alezredessé. Nagy pedagógiai és repülő szakmai tapasztalatait felhasználva, itt tevékenykedik 1951 augusztus 7-éig, amikor egy repülőkatasztrófa ürügyén néhány társával együtt váratlanul eltávoztatják. Mondják: utolsó kérését teljesítették, könnyes szemmel még végigmehetett a repülőter objektumai között, így büszkült a repülőélettől. A polgári életben való munkásságáról pontos adatokat nem tudunk. Haláláról a 70-es évek végén a napi sajtóból értesültünk. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 220. oldal.)

²⁰ **Mezőfi István** (1926-1960): repülő alezredes, hadosztályparancsnok. A BSZKRT-től került az MKP országos propagandaosztályára politikai munkatársnak, majd pártiskola-vezető Veszprémben. 1948. szept. 15-én önként vonult be a hadseregbe, és mint nevelőtiszt a Kossuth Akadémián kapott beosztást. Itt került kapcsolatba a repüléssel, amikor a repülőosztály tagjait elkísérte Mátyásföldre, gyakorlati kiképzésre. 1949-ben a Killián Repülő Tiszti Iskolán főhadnagyi rendfokozatban ezred-politikaitishti beosztást látott el, majd 1950-ben ugyanilyen beosztást tölt be a 41. önálló vegyes repülőezrednél is. 1950 őszén kinevezték a szentkirályszabadjai hadosztály parancsnokának, őrnagyi rendfokozatban. 1951-ben, alig 26 éves korában kinevezik az első, sugárhajtású repülőgépekkel felszerelt vadászrepülő-hadosztály parancsnokának, és alezredesi rendfokozatba léptetik elő. 1951 tavaszán Kunmadarason az első, MiG-15 típusú repülőgépekre történő átképzésre kijelölt csoport parancsnoka, s az első magyar vadászpilóta, aki önállóan repül sugárhajtóműves vadászgépen. 1953-tól kiképzési osztályvezető a Légierő Parancsnokságon, ahonnan 1955 őszén a Szovjet Légierő Akadémiájának parancsnoki tagozatára vezénylik. Az Akadémiát 1959-ben kitűnő eredménnyel végezte el, s kinevezik a Repülő Kiképző Központ (Kecskemét) parancsnokának. Alig egy évet tölt ebben a beosztásban, amikor 1960. június 17-én éjszakai repülés közben MiG-17PF típusú repülőgéppel, az utolsó feladatról vizsztatérőben a repülőtértől néhány kilométerre katasztrófát szenvedett. (Repülési lexikon II. rész. Akadémiai Kiadó. Budapest. 1991. 58-59.p.).

A hadsereg gyorsított ütemű fejlesztése, gyorsított kiképzéssel párosult. A II. éves akadémiások 1949. március 5 és 10 között Mándy Tibor parancsnoksága alatt éleslövészettel egybekötött harcászati gyakorlaton vettek részt. A gyakorlótérre — Várpalotára — a levonulás harcszerű menetgyakorlat keretében történt meg, közben az oktatók UT-2 repülőgépekkel alacsonytámadásokat hajtottak végre ellenük. A gyakorlat jól sikerült [4, 6].

1949. március 14-én a II. évfolyam akadémiásait, valamint az egy éves tiszti tanfolyam hallgatóit²¹ ünnepélyesen tiszté avatták [4, 6].

A repülővezető-képzéshez az 1. Repülő Hajózó Kiképző Osztálynál Zlin-381 (Fecske), Avia-C2 (Aradó 96B) és UT-2 (Galamb) oktató repülőgépek álltak rendelkezésre (Szolnokon, Kecskeméten).

Az 1949. május 1-jei díszszemlén az Akadémia repülőgép-vezető oktatói is részt vettek a vegyes légi osztály kötelékében [4, 6].

A II. éves akadémiások avatásuk után, fiatal tisztként, továbbra is az Akadémia repülőszázadánál maradtak. Mátyásfüzöden, azzal a céllal, hogy Kecskeméten folytatják repülőgép-vezetői kiképzésüket. A kiképzés végén Szolnokon pilótavizsgát tettek [4, 6].

Az I. éves akadémiások elméleti képzése novemberben kezdődött, a gyakorlati foglalkozásokra Mátyásfüzödre jártak. December 20-án UT-2 repülőgépeken már elkezdték a szoktatórepülést. A létszám 80-ról 70 főre olvadt, mert az akkor „divatba jövő politikai játéknak” — a tisztogatásnak — többen is áldozatul estek. Később a létszám még tovább csökkent, mert többeket²² a Szovjetunióban induló hajózási képzésre válogattak ki [4, 6].

²¹ Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 205. oldal.

Az 1949. március 14-én felavatott II. éves repülő akadémiások /repülőgép-vezetők/ (HK. 9/1949.)

Bencze Károly hadnagy	Lázár János hadnagy
Szabó József alhadnagy	Földi István alhadnagy
Vizinger Géza alhadnagy	Vadas Jenő alhadnagy
Laczkó István alhadnagy	Cinkotai István alhadnagy
Bábel János alhadnagy	Debreczi Erik Gábor alhadnagy
Az egyéves tiszti tanfolyam hallgatói	
Bajcsi Endre alhadnagy	Simkó Gyula alhadnagy
Barabás Zoltán alhadnagy	Batta József alhadnagy
Móricz Viktor alhadnagy	Juhász János alhadnagy
Puha Ferenc alhadnagy	Szűnyogh János alhadnagy
Zimmermann József alhadnagy	Gyulavári Gyula alhadnagy
Pásztor Miklós alhadnagy	Szalkai Sándor alhadnagy

Hradetzky József alhadnagy

(Ők a Magyar Királyi Honvéd Légierőben tiszthelyettesként szolgáltak. Közülük csak Bajcsi Endre alhadnagy kapott hajózási beosztást, a többiek hadtáp, törzs, műszaki, azaz földi beosztásba kerültek.)

²² Vörösmarty Béla, Szántó Lajos, Bábel János, Jekkel Rudolf, Horváth Sándor, Tézsla Ferenc, Diószegi Ferenc, Eraszimusz Miklós, Iván Dezső, Eöri Elek, Lukács Sándor, Dobrovics József.

A nyári táborozáskor megoldandó hajózó kiképzést Kecskemétre tervezték, ahová a kiképző repülőgépek (Galamb /UT-2/, Fecske, Holló /Avia-C2/, Varjú) zömét összevonták. A kiképzésért Tóth Lajos²³ főhadnagy (Drumi) a Kiképző Osztály 3. századának parancsnoka volt a felelős, az oktatók Mezőlaki József alhadnagy, Kovács Pál főhadnagy, D Kiss Béla őrmester, Kérges László²⁴ szakaszvezető, Szüts Csaba főhadnagy, Tobak Tibor²⁵ hadnagy, Ónody Mihály főhad-

Az utolsó négyet egy hónap múlva visszairányították az Akadémiára. A többi hallgatót — Bábel János kivételével, akit már korábban tisztté avattak — 1949. július 17-én alhadnaggyá avatták. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 207. oldal.)

²³ **Tóth Lajos alezredes** (Drumi): Mint az 1. Honvéd Repülő Hajózó Kiképző osztály 3. századának parancsnoka oroszlanrészt vállalt 1949 nyarán az alárendelt akadémikusok sikeres repülőgyakorlati kiképzésében (egyedül repülés, műrepülés, útvonalrepülés). 1949 őszén kinevezték a megalakuló első harci repülő ezred, a 41. vegyes repülőezred 1. vadászrepülő-századának parancsnokává. 1950. május 1-jével ezredparancsnok-helyettesi, majd 1950 őszén már a Jak-9 dugattyús motoros 25. vadászrepülő hadosztályparancsnok-helyettesi beosztásba helyezik. 1951. március 3-án koholt vádak alapján letartóztatják, koncepció perben május 24-én halálra ítélik, és június 11-én kivégzik. 1990. június 16-án, a rendszerváltás után rehabilitálják „bűncselekmény hiányában”, és előléptetik posztumusz alezredessé. Sírja azonban ismeretlen, ezért a Magyar Veterán Repülők Szövetsége emléktáblát állít fel a rákoskeresztúri temető 301-es parcellájánál. A kutatás eredményeként maradványait megtalálják a 298-as parcellában és 2003. szeptember 17-én katonai tiszteletadás mellett történt meg ünnepélyes eltemetése ennek a nagyszerű embernek, igaz repülőnek, a 28 légi győzelmes vadászpilótának, az önkény, a diktatúra áldozatának. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 222. oldal.)

²⁴ **Kérges László hadnagy**: A királyi légierőben a 101. Puma ezredben szolgált, mint szakaszvezető. Nagy gyakorlati, oktatói tapasztalattal rendelkezett. 1948 elején vonult be az 1. Honvéd Kiképző Osztályhoz. Bü-141 Csíz iskolagéppel a Kossuth Akadémiától kihelyezett akadémikusok oktatásával foglalkozott. 1949-ben Kecskeméten már UT-2 iskolagépen oktatott. 1949 őszén beosztást nyert a 41. vegyes repülőezred 1. századához rajparancsnoknak, s átképzésen vett részt a Jak-9P vadászgépre. Kétkormányos harci gépen oktatta a fiatal tiszteket 1950 nyarán, miközben őrmesteri, majd alhadnagyi rendfokozatot kapott. 1950 őszén a Jak-9-el felszerelt 25. hadosztály 24. ezred 3. századának parancsnoka lesz hadnagyi rendfokozattal. Az 1951. évi nagy „tisztozás” során — amikor osztályidegen embereket távolítanak el légierőtől — őt leszerelik. A polgári életben helyezkedett el, majd 1956 novemberében elhagyta az országot. Belgiumban az építőiparban dolgozott, ahol a 80-as években munkahelyi baleset során életét veszítette. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 222-223. oldal.)

²⁵ **Tobak Tibor ny. ezredes**: (1921-2001) 1939-ben döntötte el, hogy vadászpilóta lesz. 1943. augusztus 20-án avatták a kassai Horthy Miklós Repülő Akadémián hadnaggyá. A legendás híru 101. Puma Vadászrepülő Osztály pilótája lesz, a háborút súlyos sérüléssel és öt légi győzelemmel fejezte be. A háború után a szakmájához közelálló munkát az Országos Meteorológiai Szolgálatnál talált. Az újjászerveződő légierőbe hívják, hogy oktatója legyen a fiatal repülőgép-vezető generációnak, munkája azonban tiszavirág életű, mert 1951 tavaszán letartóztatják, és a repülőtiszték koncepció perében hosszú börtönbüntetésre ítélik. 1956 nyarán szabadul, továbbra is viseli a „horthysta katonatiszt” bélyeget, aminek következményeként csak fizikai munkát végezhet. Kitanulja villanyszerelő szakmát, és mint csoportvezető megy nyugállományba. Teljes rehabilitációt a rendszerváltás után kap. Sokoldalú irodalmi tevékenységet folytat, számos folyóiratban jelennek meg írásai, megjelenteti első könyvét a Pumák égen földön, amely a vadászpilóták életéről, az

nagy, Tóth Zoltán alhadnagy, Tóth János főtörzsőrmester, és még mások voltak. A kiképzés célja, hogy az akadémiások a Galamb (UT-2) repülőgépen egyedül tudjanak repülni, műrepülést végrehajtani, a ZLIN-381 repülőgépen oktatóval, majd egyedül a vándorrepülést sajátítsák el. A korábban tisztté avatottak pedig Holló (Avia-C2) repülőgépen ugyanezeket egyedül végezzék, és szerezzenek jártasságot az egyedülrepülésben. Közben fel kellett készülni a tisztavatásra. [4, 6]

Az elsőéves akadémiásokat²⁶, 1949. július 17-én tisztté (46 főt), illetve tiszthelyettségé (24 főt) avatták. Az akkori időkben szokásossá váló procedúrá-

olykor reménytelen harcukról, a halálra szántak bátorságáról szól. Alapító tagja, és első elnöke a Magyar Veterán Repülők Egyesületének (ma már Szövetségének). 1992-ben megszervezte a „Nyújtsunk egymásnak békejobbot” jelszóval a második világháborúban hazánk légtérében egymás ellen harcoló pilóták — eddig páratlan — találkozóját. (Magyar Szárnyak XXIX. évfolyam 2001. évi 29. szám. Magyar Szárnyak Baráti Köre, Budapest 2001. 272-273. oldal.)

²⁶ Iván: i.m. 212-213. oldal.

Az I. éves repülő akadémiások névsora (HK. 21/1949. 357. oldal):

Laczkovics Károly hadnagy	Kiss Gyula alhadnagy
Balogh Gyula alhadnagy	Katona Antal alhadnagy
Bán István alhadnagy	Lukács Sándor alhadnagy
Balogh János alhadnagy	Liki István alhadnagy
Balogh József alhadnagy	Mataisz Márton alhadnagy
Bodor Béla alhadnagy	Majoros József alhadnagy
Balatonai János alhadnagy	Molnár László alhadnagy
Bojtos István alhadnagy	Palcsovics József alhadnagy
Eraszimusz Miklós alhadnagy	Pelczéder Lajos alhadnagy
Diószegi Ferenc alhadnagy	Perge Imre alhadnagy
Dobrovics József alhadnagy	Rácz Imre alhadnagy
Eöri Elek alhadnagy	Racsó Károly alhadnagy
Horváth Sándor alhadnagy	Sárosi Gyula alhadnagy
Halász József alhadnagy	Szántó Lajos alhadnagy
Hartl János alhadnagy	Szabó Gyula alhadnagy
Jekkel Rudolf alhadnagy	Szabó Sándor alhadnagy
Juhász János alhadnagy	Szabó Péter alhadnagy
Józsa István alhadnagy	Török József alhadnagy
Illás János alhadnagy	Tézsla Ferenc alhadnagy
Iván Dezső alhadnagy	Vida Fábrián alhadnagy
Ivánfi János alhadnagy	Vörösmarty Béla alhadnagy
Kapitány István alhadnagy	Varga József alhadnagy
Király Kálmán alhadnagy	Zegnál József alhadnagy
Valamint a tiszthelyettes akadémiások (repülőgép-vezetők), akiket egy év múlva léptettek elő alhadnaggyá.	
Csere Lajos főtörzsőrmester	Vadovszki Ferenc főtörzsőrmester
Köteles András főtörzsőrmester	Szabó Vilmos törzsőrmester
Berta László törzsőrmester	Szilágyi Béla törzsőrmester
Fritz János törzsőrmester	Varga Géza törzsőrmester
Kiss László törzsőrmester	Varga László törzsőrmester
Berena Béla törzsőrmester	Kónya Pál törzsőrmester
	Pintér István törzsőrmester

val — a már tiszti, illetve tiszthelyettesi egyenruhába öltözött fiatalok közül — váratlanul, az avatás előtt 18 főt kiléptettek a sorból, és azonnali hatállyal — megbízhatatlanság miatt — leszerelték őket. [4, 6]

Az avatás előtt Emmerling István őrnagy századparancsnok átadta a parancsnokságot Tóth Zoltán alhadnagynak, akit soron kívül századossá léptettek elő. Az avatás után a repülő tisztek visszatértek Kecskemétre gyakorlati képzésre. A század újonnan kinevezett parancsnoka Tóth Zoltán százados feladatot kapott az ősszel hadrendbe kerülő 41. vegyes harci repülő ezred felállításával kapcsolatos munkák végzésére. Az elsőéves akadémikusok kibocsátásával a továbbiakban a Kossuth Akadémia – mint egységes tisztképző iskola megszűnt, és megkezdődött a fegyvernemi tiszti iskolák felállítása.

1949. 07. 15-én Huba László századost kinevezték a Repülő Hajózó Tiszti Iskola parancsnokának, a politikai tiszt Dósa István főhadnagy lett. A Repülő Szakkiképző Tiszti Iskola parancsnoka Rajnai Béla százados, politikai tisztje Fekete Lajos százados lett. [4, 6]

Itt egy kis kitérőt kell tenni, mert 1948-49-ben a Honvéd Kossuth Akadémián kívül repülőtiszteket, és tiszthelyetteseket képeztek az 1. Honvéd Repülő Hajózó Kiképző Osztálynál és az alosztály-parancsnoki tanfolyamon. Repülő műszaki tisztképzés a repülőcsapatoknál ekkor nem folyt, az 1949. 07. 15-e után a Honvéd Vasvári Pál Repülő Szakkiképző Tiszti Iskolán kezdődött meg. [4]

A repülő fegyvernemi iskolák felállításáig repülőtisztté 149, tiszthelyettesé 101, összesen 250 hallgatót avattak. Ebből 176 repülőgép-vezető, 34 fő hajózó–megfigyelői képzettségű, 40 fő pedig törzs, repülő anyagi – műszaki és hadtáp, valamint ejtőernyős képzettséggel rendelkezett. [4]

Az I/I. Repülő Hajózó Kiképző osztálynál 1948. szeptember 6-tól 1949. szeptember 24-ig képezett hallgatókat 1949. 09. 24-én avatták repülőtiszté és tiszthelyettesé.²⁷ Az alosztály-parancsnoki tanfolyamon az oktatás 1949. 05. 06-án kezdődött a kibocsátásra²⁸ 1949. 10. 16-án került sor. [4]

Boros Tibor őrmester
Benke Sándor őrmester
Csipés Sándor őrmester
Horváth Imre őrmester
Hammer Mihály őrmester

Hauser László őrmester
Jakab János őrmester
Mészáros Antal őrmester
Misch Antal őrmester
Sántha Gábor őrmester
Tóth II. József őrmester

²⁷ Az I/1 Honvéd Repülő Kiképző Osztálynál végzett hallgatók (repülőgép-vezetők és megfigyelők):

Kiss Árpád hadnagy megfigyelő
Csallóközi Miklós alhadnagy
Garai Imre alhadnagy
Győrffy Miklós alhadnagy
Kozsik Tibor alhadnagy
Paár Ferenc alhadnagy
Pisch József alhadnagy

Tóth Géza hadnagy
Barócsi Tibor alhadnagy
Cseri Iván alhadnagy
Dombos Ferenc alhadnagy
Egyed György alhadnagy
Erszény István alhadnagy
Gaál Ferenc alhadnagy

Ribi Tibor alhadnagy	Halmágyi Albert alhadnagy
Szeltner József alhadnagy	Hagymási Jenő alhadnagy
Balda János alhadnagy	Hável Pál alhadnagy
Mess Ottó alhadnagy	Markó Gyula alhadnagy
Sankó István alhadnagy	Nagy I. Béla alhadnagy
Berta Ferenc alhadnagy megfigyelő	Sándor Ervin alhadnagy
Borsodi Árpád alhadnagy megfigyelő	Szabó Lajos alhadnagy
Hinek Emil alhadnagy megfigyelő	Szijj Róbert alhadnagy
Krajczár Tibor alhadnagy megfigyelő	Wolfart Ferenc alhadnagy
Major László alhadnagy megfigyelő	Szekrényesi Károly alhadnagy
Szikora László alhadnagy megfigyelő	Varga Géza alhadnagy
Béler Gyula alhadnagy	Demeter Árpád alhadnagy
Balázs Tamás főtörzsőrmester megfigyelő	Hujter Gyula főtörzsőrmester megfigyelő
Lánci István főtörzsőrmester megfigyelő	Novák Mihály főtörzsőrmester
Mészáros László főtörzsőrmester megfigyelő	Rajcsányi József főtörzsőrmester
Varga László főtörzsőrmester megfigyelő	Roskoványi János főtörzsőrmester megfigyelő
Révész Gyula főtörzsőrmester	Sárközi Imre főtörzsőrmester
Sörös János főtörzsőrmester	Szepesi Attila főtörzsőrmester
Seregély Félix főtörzsőrmester	Werle Péter főtörzsőrmester megfigyelő
Székelyhidi György főtörzsőrmester	Deme Mihály főtörzsőrmester
	Bódizság Ferenc főtörzsőrmester
Nagy II. Béla törzsőrmester	Németh Sándor törzsőrmester
Szászi Béla törzsőrmester	Mészáros Sándor törzsőrmester
Ábrahám Béla törzsőrmester megfigyelő	Obrotka Gyula törzsőrmester megfigyelő
Balikó György törzsőrmester	Sulyok László törzsőrmester megfigyelő
Balogh József törzsőrmester megfigyelő	Sirák Géza törzsőrmester
Fejes Sándor törzsőrmester megfigyelő	Szabó László törzsőrmester
Gáborik Imre törzsőrmester	Szepesi Tibor törzsőrmester megfigyelő
Grósz József törzsőrmester	Takács Béla törzsőrmester megfigyelő
Huszár Jenő törzsőrmester	Turcsányi József törzsőrmester
Kiss István törzsőrmester megfigyelő	Varga László törzsőrmester megfigyelő
Király István törzsőrmester megfigyelő	Boros Tibor törzsőrmester
Kovács Ferenc törzsőrmester	Szabó István törzsőrmester
Nagy II. Sándor törzsőrmester	Mucsi József őrmester
Kurunczi János őrmester	Kruzsán György őrmester.
Balogh János őrmester	Papp József őrmester
Benkő Ernő őrmester megfigyelő	Papp Ferdinánd őrmester megfigyelő
Borbély Sándor őrmester megfigyelő	Pálfalvi Vilmos őrmester megfigyelő
Bordás József őrmester	Pál József őrmester megfigyelő
Bugyi János őrmester	Pálóczy Gyula őrmester
Fehér János őrmester	Pehely Géza őrmester
Guzsik Alfréd őrmester	Radványi László őrmester
Hangai László őrmester	Rieger Viktor őrmester megfigyelő
Hornisch Vilmos őrmester megfigyelő	Simon Béla őrmester megfigyelő
Horváth Imre őrmester	Szívók István őrmester megfigyelő
Horváth II. József őrmester	Szemenyei Imre őrmester
Horváth János őrmester	M. Tóth János őrmester
Kadai György őrmester	Újvári Géza őrmester
Kovács György őrmester megfigyelő	Vass Rudolf őrmester
Koppa Dezső őrmester megfigyelő	Vass Lajos őrmester

BEFEJEZÉS

A Honvéd Kossuth Akadémián végzett repülőtisztok közül sokan már egészen fiatalon — a kissé nagyra méretezett repülő haderőnem — felelős beosztású parancsnokai lettek. Voltak, akik avatásuk után néhány évvel repülőhadosztályt, repülőezredet, repülőszázadot vezettek, különböző törzsekben töltötték be vezető beosztást. Az 1956-os forradalom és szabadságharc után a tisztok egy része önként távozott a hadseregből, többeket büntetésből eltávolítottak. A hivatásos szolgálatot vállalók közül többen magasabb katonai képesítést szerezve a legfelsőbb katonai vezetés felelős posztjaira kerültek. Sokan egyetemet, főiskolát végeztek, egyesek tudományos fokozatot szereztek, polgári és katonai tanintézetekben oktattak, az átszervezett magyar haderő felelős beosztásaiban dolgoztak. A Kossuth Akadémián végzett repülőtisztok a katonai szolgálat teljesítése során becsülettel teljesítették vállalt kötelezettségeiket.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] Repülési Lexikon 1. rész. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991.
[2] Repülési Lexikon. II. rész. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991.
[3] Zrínyi Miklós Katonai Akadémia 1950-1975. (Szerkesztette: Zágonyi Ernő). Zrínyi Nyomda, Budapest, 1975.

Klopcsik György őrmester megfigyelő

Wilhelm Sándor őrmester

A tiszthelyetteseket egy év múlva alhadnaggyá léptették elő.

²⁸ Az 1949. október 16-án kibocsátott hallgatók repülőgép-vezetői, törzs és hadtáp tiszti képesítést szereztek.

Berényi Lajos százados

Fehér József főhadnagy

Koplányi István főhadnagy repülőgép-vezető (rgv)

Benkő Pál főhadnagy

Nagy István főhadnagy rgv.

Samák Károly főhadnagy

Nagy István főhadnagy

Sarkadi István főhadnagy

Vajai László főhadnagy

Molnár János hadnagy

Bihari László hadnagy rgv.

Fehér Miklós hadnagy rgv.

Papp László hadnagy

Sebők Zoltán hadnagy rgv.

Nagy Béla hadnagy

Gera Béla hadnagy rgv.

Oláh János hadnagy

Kiss Béla hadnagy rgv.

Nagy Árpád hadnagy

Farkas Lajos hadnagy rgv.

Diófalvi Rezső hadnagy

Császár István alhadnagy

Sipos Lajos alhadnagy rgv.

Demeter Sándor alhadnagy

Pukánszky József alhadnagy rgv.

Dömör László alhadnagy

Németh Rezső alhadnagy

Vojtinszky Ferenc alhadnagy

Dombrádi István alhadnagy rgv.

Vagyon Gábor alhadnagy

Simkó Béla alhadnagy rgv.

Miska János alhadnagy

Horváth Zoltán alhadnagy

Nagy Sándor alhadnagy

Gáncs Gyula alhadnagy

Szabó Ernő alhadnagy rgv.

Hausknecht Róbert alhadnagy

- [4] IVÁN Dezső: A magyar katonai repülés története 1945 – 1956. HM. Oktatási és Tudomány-szervező Főosztály, Budapest, 1999. 36. oldal.).
- [5] MUCS-ZÁGONI: A Magyar Néphadsereg története 1945-1959. Zrínyi Katonai Kiadó, Budapest, 1979.
- [6] Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány, Budapest, 2004.
- [7] Magyar Szárnyak XXIX. évfolyam 2001. évi 29. szám. Magyar Szárnyak Baráti Köre, Budapest, 2001.